

людства, методикою роботи з ними. Розвивальне середовище – це комплекс психолого-педагогічних, матеріально-технічних, санітарно-гігієнічних, естетичних умов, що забезпечують організацію передумови для гармонійного саморозвитку дитини у дошкільному закладі. Тому спеціально обладнане й організоване розвивальне предметно-ігрове середовище й методично правильно організований педагогічний супровід створюють умови для соціального, фізичного, дидактичного поступу дитини з урахуванням її самостійного вільного вибору.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження : навч.-метод. посіб. / упоряд. О.Г. Косенчук, І.М. Новик, О.А. Венгловська, Л.В. Куземко. Харків : Ранок, 2021. 240 с.
2. Піроженко Т.О. Особистість дошкільника: перспективи розвитку : навч.-метод. посіб. Тернопіль: Мандрівець, 2010. 136 с.
3. Поніманська Т. Дошкільна педагогіка : навч.-метод. посіб. Київ : Слово, 2019. 346 с.
4. Роменець В.А. Психологія творчості : наук. посіб. Київ : Либідь, 2001. 288с.
5. Сучасні технології дошкільного виховання : навч.-метод. посіб. / Н. Дудник, О. Карпенко, О. Свйонтик. Київ : Слово, 2023. 287 с.

*Анна ФЕДОРОВИЧ,
Павлина БІЛАНЧИН
Дрогобич*

ВИКОРИСТАННЯ КОНСТРУКТОРА LEGO НА ЗАНЯТТЯХ З ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКІВ

Сучасна дошкільна освіта ґрунтується на ідеях гуманної педагогіки, компетентнісному, діяльнісному, особистісно орієнтованому, інклюзивному підходах. Вона зорієнтована на збереження самоцінності дитинства та виконання завдань

інваріативних і варіативних освітніх напрямів. Вихователі спрямовують свої зусилля на якісне навчання, виховання та розвиток малюків, формування у них особистісної, мовленнєвої, предметно-практичної, технологічної, сенсорно-пізнавальної, логіко-математичної, дослідницької, мистецько-творчої та ін. компетентностей [2]. Для цього застосовують різноманітні форми, методи та засоби.

Особлива роль відводиться заняттям з логіко-математичного розвитку, що сприяють удосконаленню інтелектуальних здібностей дітей та слугують їхній підготовці до школи. Їхнє проведення орієнтоване на засвоєння дошкільниками елементарних математичних уявлень (число, колір, лічба, величина, форма, простір, час) та логічних операцій (порівняння, групування, класифікація, серіація, вимірювання та обчислення), розвиток пізнавальних можливостей (пам'яті, мислення (просторове, логічне, абстрактне), уваги, уяви), особистісних якостей (самостійність, ініціативність, наполегливість, організованість), практичне застосування у житті (прийняття рішень, визначення кількості іграшок, поділ цукерок) тощо. Про це йдеться у Базовому компоненті дошкільної освіти, у якому наголошено на важливості вдосконалення у дітей здатності використовувати «власну сенсорну систему в процесі логіко-математичної та дослідницької діяльності» [2, с. 10].

Основою для формування логіко-математичної компетентності є пізнавальний досвід малюків та набуті уміння, навички аналізу, порівняння, узагальнення, самоконтролю. Така здатність природно поєднує дві взаємопов'язані лінії: математичну та логічну. Математична характеризується чіткістю, лаконічністю, послідовністю, точністю та вмінням використовувати символи. Дітей навчають обчислювати, вимірювати, розрізняти фігури, а також розвивають пізнавальний інтерес, мислення, творчі здібності. Логічні ж уміння дають змогу малюкам узагальнювати та систематизувати знання, самостійно здобувати інформацію на основі вже відомої, уникати помилок у своїх думках, правильно обґрунтовувати власну позицію та проявляти елементарну критичність у пошуках істини. Дошкільнята часто несвідомо розуміють, які міркування є правильними, а які – ні, і можуть спілкуватися, використовуючи інтуїтивну логіку. Однак інтуїція не може замінити чітких логічних навичок. Тому зусилля

вихователів скеровані на їхній розвиток, з метою орієнтації дітей у змінному світі, пристосування до нових умов, загалом успішного життя та гармонійної взаємодії з оточенням.

Очевидно, що навчання математики має охоплювати не лише числові операції, але й узагальнені способи розв'язання задач, які формуються на основі засвоєння дітьми найпростіших понять: множина, величина, відношення, рівність, відповідність, ціле, частина тощо. Такий підхід спрямований на глибше розуміння математичних концепцій через їхнє поєднання з логікою та практичним досвідом.

На заняттях у закладі дошкільної освіти, як доводять учені, варто поєднувати математичні та логічні завдання і операції. Наприклад, доцільно: пояснювати дітям склад числа в процесі вимірювання (визначаючи довжину за допомогою умовної мірки, вони фіксують кількість цих мірок числом); вводити розуміння числа та лічби під час порівняння; поєднувати лічбу та класифікацію (порахувати кількість предметів після групування за певною ознакою (усі червоні, потім усі сині); засвоювати одночасно порівняння та форми (геометричні фігури) та ін. Н. Баглаєва, зокрема, підкреслює, що в основі формування логіко-математичної компетентності дошкільників мають бути як математичні, так і логічні операції, а саме: класифікація геометричних фігур, предметів, множин; серіація, тобто впорядкування за розміром, масою, об'ємом, розташуванням у просторі й часі; обчислення та вимірювання кількості, відстані, довжини, висоти, об'єму, маси і часу [1].

Сказане підтверджує доречність використання конструктора LEGO у різних вікових групах закладів дошкільної освіти. Його перевагою є можливість дотримуватися принципів доступності, послідовності (від простого до складного), поступового ускладнення як в межах заняття, так і впродовж навчального року.

LEGO-цеглинки є наочно-образними моделями математичних понять та логічних операцій, що полегшує розуміння дітьми, стимулюючи їхню пізнавальну активність через гру, маніпулювання, просторове розташування деталей, побудову конструкцій. Власне в ігровій формі вони знайомляться з рахунком, формою, розміром, пропорціями, симетрією, співвідношенням. Вихователь може застосовувати їх для здійснення арифметичних дій додавання, віднімання, множення

та ділення, а також розвитку логічного мислення через пошук подібностей / відмінностей, закономірностей, побудову за інструкціями та ін.

Завдяки своїй універсальності та ігровій формі, LEGO дає змогу дошкільному педагогу залучати вихованців до активної діяльності, пробуджуючи їхню допитливість, пізнавальну активність та логіко-математичну діяльність. Зокрема, малюки досліджують деталі-цеглинки, способи з'єднання, експериментують, створюють різні за формою та величиною конструкції, порівнюють, розв'язують проблему, досягають мети. Вихователь застосовує елементи конструктора для ознайомлення з поняттями кольору, форми, величини (більший, менший), числа; симетрією, пропорцією; основами механіки та архітектури. Діти запам'ятовують не пасивно, а в активній ігровій формі, що робить процес навчання більш ефективним та цікавим. Адже вони діють, роз'єднують, комбінують, зіставляють, що сприяє кращому засвоєнню інформації через практичний досвід («навчання через дію», «навчання через гру»).

Малюкам можна пропонувати дидактичні ігри з LEGO-цеглинками: «Якого кольору деталь?», «Знайди таку саму», «Порахуй», «Де знаходиться цеглинка?», «Умовна мірка», «Розташуй за інструкцією», «Склади лабіринт» тощо [3]. До прикладу, доречно вимірювати довжину предметів кубиками LEGO) та порівнювати результати, використовуючи числа («Ця книга довша, бо в ній 5 кубиків, а ця має лише 3»). Складання конструкцій, дотримання інструкцій, опис розташування деталей, лічіння кількості цеглинок, порівняння їх за розміром, побудова симетричних фігур – усе сприяє розвитку сенсорики, математичного та логічного мислення, здатності до нестандартних рішень.

Отже, логіко-математичний розвиток дошкільників завбачує засвоєння елементарних уявлень про число, колір, величину, форму, простір, час через застосування логічних прийомів мислення (серіація, порівняння, класифікація). Конструктори LEGO мають значні переваги для цього завдяки різнобарвності, наочності, можливостям поєднання та розташування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Баглаєва Н. Діагностика логіко-математичних умінь дитини. *Палітра педагога*. 1998. № 3. С. 3–7.
2. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти): нова редакція : наказ МОН України № 33. від 12.01.2021.
URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
3. Трубич Л. Математична LEGO-технологія. *Використання ігротехнологій у формуванні логіко-математичної компетентності дошкільників: теорія і практика* : навч.-метод. посіб. Черкаси : Видавець КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради», 2022. С. 72–74.

Катерина ФЕЩАК
Дрогобич

ВПРОВАДЖЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Сьогодні одним із найважливіших завдань суспільства є збереження та зміцнення здоров'я підростаючого покоління. Це пов'язано з тим, що спостерігається тенденція зростання захворюваності серед дітей, батьки та педагоги все більше усвідомлюють важливість сформування у дитини належного ставлення до власного здоров'я, а також орієнтації педагогічних інновацій на особистісно орієнтоване навчання та виховання. А враховуючи те, що саме в ранньому віці закладаються основи фізичного і психічного здоров'я, особливого значення набуває впровадження здоров'язбережувальних технологій в освітній процес закладів дошкільної освіти [2, с. 76].